

ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Постановка проблеми. Сьогодні стає зрозумілою сутність інноваційної людини й інноваційного мислення, над формуванням яких має працювати суспільство і, насамперед, модернізована освіта.

На нинішньому етапі розвитку суспільства державі потрібні люди, які можуть вільно й швидко орієнтуватися в шаленому вирі інформації, характерному для нашого сьогодення. Основна мета української системи освіти – створення умов для розвитку й самореалізації кожної особистості вчитися протягом усього життя.

З огляду на важливість і актуальність поставлених перед освітою завдань ми часто використовуємо інноваційні технології навчання, що дозволяють істотно активізувати розумову та пізнавальну діяльність молоді особистості.

Активне навчання передбачає використання системи методів і прийомів, що спрямовані головним чином на повідомлення готових знань, їх запам'ятовування та відтворення, на організацію самостійного одержання знань, засвоєння вмій і навичок у процесі активної пізнавальної і практичної діяльності. Ступінь активності особистості під час занять є реакцією на методи та прийоми роботи викладача, показником його педагогічної майстерності.

Потреба досягнення запланованих результатів навчання зосереджує увагу науковців і практиків на компетентнісний підхід.

Основні завдання дослідження. Необхідність активізувати динаміку розвитку поняття «компетентнісний підхід» та висвітлити роль ключових компетентностей як нового результату освіченості підростаючого покоління.

Основні здобутки дослідження. Важливого значення набуває значущість ключової компетентності «уміння вчитися» як умови і результату повноцінного навчального процесу.

Вивчаючи становлення компетентнісної ідеї в європейській освіті, О. Локшина зазначає [1], що на думку американського вченого Пола Хейджера, у процесі розуміння поняття «компетентність» можна виділити три етапи:

- перший (1960–1970 рр.) – компетентність в освіті розуміється як проста демонстрація діяльності;
- другий – перехідний (1970–1990 рр.) – компетентність тлумачать як загальні навички, що визначають характер майбутньої діяльності або виконання певних дій;
- третій (починаючи з 90-х років ХХ ст.) – компетентності починають практикуватися як такі, що обов'язково потребують як елементів виконання, так і володіння людиною певними інтелектуальними,

моральними та соціальними якостями.

У цих умовах зростають вимоги до якості освіти й виникає запит на компетентних учителів та компетентних учнів.

Останнім часом компетентність характеризують як комбінацію знань, умінь та ставлень у відповідному контексті діяльності людини, а ключову компетентність як таку, що формують, передусім, для особистісного розвитку, активного громадянства, соціальної інтеграції та зайнятості.

Звідси висновок, що ключові компетентності є як особистісною, так і соціальною цінністю, вони вигідні кожній людині й суспільству в цілому.

Інноваційне мислення й інноваційна діяльність набули надзвичайного значення для всіх сфер суспільного буття, а особливо для освіти і педагогіки. Бо саме через освіту, насамперед, ми почали готувати людину з інноваційним типом мислення, культури, здатну до продукування та впровадження інновацій. Без цього ні людина не буде конкурентоспроможною, ні країна не буде успішною в сучасних умовах розвитку. Інновації – це та суспільно необхідна творча діяльність, без якої вже не може результативно відбуватися будь-який суспільний процес, зокрема й освітній.

Узагальнюючи вищезазначене можна зробити **наступні висновки:**

- у сучасній системі освіти мають місце інновації як практичного, так і теоретичного рівнів; вони є показником її активного розвитку та адаптації до нових соціально-економічних умов, намаганням відповідати потребам і запитам суспільства, тобто й надалі ефективно реалізувати функції освіти;
- кожен інноваційний процес пов'язаний із творчістю, креативністю особистості викладачів, управлінця системи освіти, науковця чи то педагогічного колективу;
- мета такої діяльності – підвищення ефективності та якості навчання і виховання, а одним із важливих завдань є формування та розвиток інтелектуальної, творчої, компетентної особистості;
- інновації в освіті є показником її реформування та удосконалення – на рівні змісту (зміст державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, програм навчальних предметів, нові навчальні предмети), на рівні методики (проекти, технології, методики, наприклад, психолого-педагогічна система творчого виховання І. Волкова; психолого-педагогічна програма виховання творчої особистості В. Моляко; навчально-виховна система «Школа творчості» В. Алфімова, М. Артемова, Т. Тимошко, технології особистісно зорієнтованого навчання (О. Савченко, С. Подмазін, С. Якиманська); технології модульно-розвивального навчання (Н. Клокар, А. Фурман) та інші), на рівні форм навчальної діяльності (дистанційні форми навчання), на рівні управління освітньою системою на рівні засобів навчання (використання ІКТ, електронних навчальних засобів, мережі Інтернет);
- у теорії інноваційної педагогіки наявні певні розбіжності у тлумаченні одних і тих же понять різними її авторами, що, на нашу

думку, пояснюється насамперед відносно незначним віком інноваційної педагогіки, тим, що ця галузь педагогічної науки перебуває у процесі становлення, а отже, її категоріально-понятійний апарат (тобто методологічні основи) ще цілком не сформовано, що властиво будь-якій іншій науці на окресленому етапі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Локшина О.І. Становлення «компетентнісної ідеї» в Європейському світі / О.І.Локшина // Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України. – 2009. – С.19-33.
2. Новіков Б.В. Творчість як засіб здійснення гуманізму / Б.В. Новіков : Монографія. – К.: НПУУКПУ. – 1998. – 310 с.

Педагогічне забезпечення творчої самореалізації особистості в інноваційній освіті : матеріали Міжрегіональної науково-практичної конференції з міжнародною участю (Суми, 21-22 листопада 2013р.). – Суми : Видавництво СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2013. –196с. – С.16-19.